

Pro communi salute.

Škofova, na sebi sicer plitva in v praktičnem oziru brezpomembna epistola v zadnjem »Domoljubu« utegne svoj čas biti za zgovinarja važen dokument, in sicer mu bo služil za spoznanje psihologije kranjskega klerikalizma naših časov.

Kdor hoče spoznati duha neodkritosrčnosti, ki je od nekdanj lasten klerikalni stranki, naj čita, kar je škof pisal v »Domoljubu« o razupiti klerikalni gospodarski organizaciji, o kateri pravi, da hoče z njo ljudstvu pomagati. Bankerot za bankerotom, goljufige in sleparstva na vseh koncih in krajih, sovraštvo in razdor, škoda in zapori, to so sadovi te organizacije, to je tista pomoč, ki jo je prinesla narodu tista organizacija, ki jo je škof pred papežem v zvezde koval.

Kdor hoče spoznati klerikalno zviždanost, naj čita v zadnjem »Domoljubu«, kako je bila pred papežem popisana narodno napredna stranka, kako so bile karakterizirane kranjske razmere sploh in kako je bilo povzdigovano postopanje, delovanje in nehanje politikujoče duhovščine.

Kdor hoče končno spoznati duha hinavščine, ki je najbolj bistvena last klerikalizma, naj prečita naslednje škofove, v »Domoljubu« obelodanjene odstavke:

»V tej borbi (med liberalci in klerikalci), ki je obenem borba za versko življenje in družabno organizacijo ljudstva, se morda včasih temu ali onemu zdi, da kak govornik katoliške stranke kdaj prekorači prave meje in v naglici kaj reče, kar se ne more popolnoma odobravati. Dogodi se včasih, da kak govornik zelo povdarja ljudsko voljo; komu se zdi preveč, kakor da bi po mnenju govornikovem odločevala le ljudska volja, (česar seveda nihče v katoliški stranki ne trdi, ker je to načelo skrajnega liberalizma); dogodi se, da se pri utemeljevanju obsežnejše volilne pravice slišijo kake besede, ki so za privilegirane stanovne, n. pr. za veleposestnike, nekako razžaljive; dogodi se, da tudi zoper Nemce, ki so krivi, da ima liberalna stranka večino in moč, kaka preostra beseda pade, kakor da bi se z Nemci sploh ne smelo sodelovati; dogodi se tudi, da se v žaljivi obliki napadajo posamni uradniki.

Pri vsem tem se torej včas h dogaja, da se v naglici sliši kaka manj pravilna, razžaljiva beseda — govorniki so ljudje in komu v naglici ne uide kaka beseda, ki bi je bolje ne bilo? — toda načela, krščanska načela o človeškem društvu, o gospodstvu Božjem, o narodnosti se nikoli ne taje, ampak kot edino resnična priznavajo!»

»Prva moja skrb je, da bi bili duhovniki vzglednega ali vsaj do brega življenja. Zato pospešujem družbo duhovnov od presv. Srca Jezusovega«, proučevanje družabnega vprašanja in sploh pravo duhovsko življenje. Z izgledom (!) in besedo navajam duhovnike k stanovitnemu

in junaškemu dušnemu pastirovanju. Urednike raznih listov osrčujem in nove sotrudnike izpodbujam. Družabno organizacijo z vsemi močmi podpiram, može, ki se zanjo trudijo, hvalim in na junaško požrtvovalnost vnemam.«

»Kar pa zadeva poprej omenjeno obstrukcijo, je sicer očitno nisem odobril, pač pa molče pripustil, da duhovniki sodelujejo. Tudi na razne pogreške sem voditelje opozoril ustmeno in pisмено.«

»Tako sem opisal naše težnje in borbe; vidi se, da je delovanje ljudske, katoliške, krščanske socialne stranke v prvi vrsti zares dobrodelno, da se pa zavoljo teženj, namer in silovitih navalov narodno napredne, protikatoliške, protisocialne stanke ne more izogniti političnim borbam, ako hoče sploh obstati in ne poginiti.«

Ali ni to nad vse značilno? Ali ni to uprav klasično. Mislimo, da je popolnoma odveč, deti te škofove trditve na kritično rešet, saj lahko vsakdo kar otriplje, koliko je v njih — resnice in odkritosrčnosti.

Škof se je držal stare taktike. Nasprotnike pogubnega, uprav hudodelskega početja klerikalne stranke je hotel počrniti, narodu bi rad natvezil, da skrbi za njegov blagor, v resnici pa mu ni za nič drugega kakor za podjarmljenje naroda, za zasužnje Slovencev.

Kdor ni gluhi in ni slepi, tisti je davno spoznal, da so klerikalci stranka, ki nima niti trohice idealizma, ki se podi samo za posvetno oblastjo in peha za posvetnim blagom, ki hoče vse potisniti pod svoj podplat, da bi njeni člani brez dela mogli udobno živeti. V njih oseh je narod čreda ovac, ki je ustvarjena samo za to, da jo blagoslovljenci strižejo, njih neblagoslovljeni pomočniki pa trgajo.

Samo, da bi si klerikalci zagotovili svojo šmarcarsko eksistenco, hrepene po neomejeni oblasti v vseh posvetnih zadevah, in dobro jim je v ta namen vsako sredstvo.

S takimi elementi je nemogoče vsako paktiranje, ker svojim egoističnim naklepom žrtvujejo vse, tudi ono, kar je človeku najsvetejše. Kar so bili nekdanj v Egiptu Židje, to so dandanes med Slovenci rimski jančarji in zato je sveta dolžnost vsakega, kdor je zvest svojemu narodu, da z vsemi močmi dela na uničenje klerikalnega vpliva na vseh poljih javnega življenja, da dela na politično in gospodarsko emancipacijo slovenskega naroda od klerikalizma. Osamosvojenje naroda od zunanjih in domačih sovražnikov je prvi pogoj boljši narodovi prihodnosti. To je spoznal že veliki cesar Jožef II. ko je izrekel znamenite besede: »Postati hočem neodvisen od Rima in upam, da mi bo mogoče, prepričati svoje narode, da so lahko kristjanski, ne da bi bili rimski.«

V ta namen pa je treba dela, dela in dela, neustrašnega, vztrajnega in požrtvovalnega. Klerikalci so zaslepili velik del naroda tako, da ni zmožen spoznati resnice in zato je treba resničnega, trajen uspeh zagotovljajočega dela. Zidovje svetopi-semskega Jeriha se je dalo s kričanjem in trobentanjem podreti, klerikalizmu se pride samo z resničnim orožjem do živega.

V starih časih, če je prišla kaka ladja na morju v nevarnost, se je dal eden izmed potnikov zvezati in v morje vreči, da reši druge. Naši klerikalci se seveda take usode branijo z vsemi silami. A to nas ne sme plašiti. Če hočemo rešiti svoj narodni čoln, moramo splesti krepke vrvi, povezati klerikalce in jih vreči v morje — pro communi salute.

Vojna na Daljnem vztoku.

Boji pred Port Arturjem.

V boju pred Port Arturjem v noči med torkom in sredo pa le niso Japonci, kakor bi nemški listi radi občinstvu natvezili, izgubili štiri navadne parnike brez vsake vrednosti, ampak izgubili so, kakor se poroča, več bojnih ladij. Iz Tiencina se namreč poroča: V noči med torkom in sredo so Japonci znova napadli Port Artur z namenom, da bi pravkar došle ruske transportne ladje z razstrelivom uničili. »Retvizan« jih je jel bombardirati in posrečilo se mu je, dve japonski ladjji tako močno poškodovati, da je ena obtičala na Tigrskem polotoku, druga pa pri Žlati gori. V sredo zjutraj so bile razen nekaj torpedovk štiri japonske ladje tako poškodovane, da niso več sposobne za boj. Rusi so rešili nekaj sovražnikov iz valov. Japonci so zbežali v dveh divizijah. Ruski konzul v Čifu javlja, kakor poroča »Standart«, da je bila v sredo zjutraj pred Port Arturjem bitka, v kateri so Japonci izgubili štiri križarke. Podrobnosti še v Čifu v četrtek niso bile znane. In da je bila pred Port Arturjem v resnici bitka, v kateri so Japonci izgubili več vojnih ladij, potrjujejo nam, da si indirektno, še druga poročila. Iz Vejhajveja se poroča, da so v torek videli 16 japonskih vojnih ladij pluti proti Port Arturju, v sredo pa se jih je vračalo samo 13. Iz Čifu pa se listu »Reichswehr« brzojavlja, da so Japonci štiri močno poškodovane vojne ladje morali spraviti v ladjedelnico v Sascho. Nemški listi z vso trdovratnostjo tajé, da v sredo zjutraj ni bilo pred Port Arturjem nikakega boja, ampak da so Japonci nameravali samo s štirimi z razstrelivom nabasanimi parniki, katere bi potopili pred vhodom v pristanišče, zapreti ruskemu brodovju

pot iz Port Arturja. Ker so Rusi le parnike uničili, so se Japonci umaknili brez vsakega boja Tako nemški listi!

Sedaj pa vprašamo, kako je potem mogoče, ako ni bilo nikakega boja, da se je izpred Port Arturja od 16 vojnih ladij vrnilo le 13 in na kak način so bile štiri japonske križarke poškodovane, ako ni bilo nobene bitve? Takisto se je pisalo, da so Japonci, da si so se morali umakniti izpred Port Arturja, vendarle dosegli svoj namen. Položili so baje v bližini pristanišča toliko podmorskih min, da bo ruska mornarica, čim pride iz pristanišča, uničena, ker bodo te mine eksplodirale. Ako bi bila ta domnevanja resnična, potem bi si pač Japonci ne upali takoj drugi dan znova priti pred Port Artur, ker bi pred pristanom položene mine delovale proti japonskim, a ne proti ruskim ladjam. Iz uradnega vira se namreč javlja: General Flug poroča iz Port Arturja: Danes (v četrtek dne 25. t. m.) ob 1. uri ponoči so Japonci znova napadli Port Artur. Boj je trajal do pol štiri-h zjutraj. Japonci so bili na celi črti odbiti. Iz Londona pa se še poroča, da je bilo pri tem napadu več japonskih ladij močno poškodovanih! Iz Petrograda se nadalje še poroča: Včeraj dne 24. febr. so poskusili Japonci stopiti na suho pri Talienvanu (Daljni), a so bili odbiti in štiri japonske topničarke so bile potopljene.

Politika nemškega cesarja in rusko-japonska vojna.

»Narodni Listy« so dobili od osebe, ki je vrlo dobro informovana o ruski zunanji politiki in o vseh njenih tajnostih in ki je imela priloiko vpogledati v akte ministarstva zunanjih zadev, tikajočih se korespondence nemškega cesarja Viljema in carja Nikolaja povodom vojne, vrlo zanimivo brzojavko. Glasom tega poročila je cesar Viljem zagotovil Rusiji ne samo svojo popolno in blagohotno nevtralnost in nedotakljivost mej, ampak celo svojo dejanjsko pomoč v slučaju izbruha sovražnosti proti kakršnikoli državi, ki bi hotela izrabiti zaposelnost Rusije v vojni z Japonsko. Razen tega daje Rusiji glede azijske politike proste roke izvzemši samo turške pokrajine, dovoljuje, da Rusi anektirajo Korejo in da izženo v slučaju konflikta v Indiji Angleže iz Tibeta. Takisto se Rusiji zagotavlja pristanišče v perzijskem zalivu. Nasproti temu pa zahteva cesar Viljem 1. da Rusija po

smrti cesarja Franca Josipa ne zasede Carigrada in Bospora in 2. da ne bo zahtevala osvoboditve Bosne in Hercegovine. Grof Lambsdorff v svoji razpravi baje pojasnuje, da je glavno jedro izvajanj nemškega cesarja to, da ima namen, takoj po smrti cesarja Franca Josipa **zasedsti del Avstro-Ogrske** in si zagotoviti spojenje z Bosprom. Grof Lambsdorff je iz teh cesarjevih izvajanj spoznal, kakor pravi v svojem rezumeju, da hoče cesar Viljem Rusijo zaplesti v vojno z Anglijo in z Združenimi državami, da bi nemška svetovna politika ne trpela pod konkurenco teh dveh držav, in tako preprediti, da bi se Rusiji ne mogla normalno razvijati in ne vršiti svoje kulturne slovanske naloge.

Carinske in trgovinske konference.

Dunaj, 29. februarja. Avstrijski zastopniki carinske konference so imeli danes v trgovinskem ministertvu prva posvetovanja. Pripravili so gradivo za skupne carinske in trgovinske konference, ki se prično prihodnjo sredo.

Budimpešta, 29. februarja. V včerajšnji skupni ministrski konferenci se je pripravilo vse potrebno za avstrijsko-ogrsko carinske in trgovinske konference in glede trgovinskih pogodb z Nemčijo in Italijo. Razen carinske pogodbe se sklene med Avstrijo in Ogrsko tudi dogovor glede vzajemnosti v živinskem prometu ali nova veterinarska konvencija.

Položaj v Macedoniji

Solun, 29. februarja. V Albaniji je bila že bitka med upornimi Albanci in turško armado. Turška cenzura je poskrbela, da se nič zanesljivega o tem ne izve. Poroča pa se, da je padlo okoli 1000 Albancev in 250 turških vojakov. Tudi Šemzi paša je baje rajen.

Sofija, 29. februarja. Povodom knezovega rojstnega dne in turškega praznika bajrama sta si knez in sultan medsebojno poslala prisrčne brzojavke.

Solun, 29. februarja. Pri Zheogeliju je bila v noči 25. na 26. t. m. bitka med Turki in bolgarsko vstajsko četo. Vstajši so izgubili štiri mrtve ter zbežali, Turki so izgubili le 1 vojaka.

Milan, 29. februarja. Zanimivo razkritje prinaša tukajšnji list »Secolo«. Vest je tembolj zanimiva, ker pravi dopisnik, da je noben dementi niti malo ne omaje, naj pride od koderkoli. Italija je namreč predlagala Avstriji, naj se albansko vprašanje med njima definitivno reši. Italija si je izgovorila proste roke, da zasede Valono in Drač Avstriji prepusti zato proste roke v ostali Albaniji in prosto pot v Mitrovico. Grof Goluchowski se je posvetoval z nemško zunanjo vlado, ki je tak načrt odsvetovala, nakar

je Avstrija takoj odgovorila Italiji, da predloga ne more sprejeti. V odgovoru je še pristavila, da bi na Dunaju smatrali za casus belli, ako bi Italija zasedla Valono in Drač. Posledica tega diplomatskega nesporazumljenja je bil odstop italijanskega poslanika na dunajskem dvoru grofa Nigre, a tudi avstro-ogrski poslanik v Rimu baron Pasetti je skoraj istočasno odstopil.

Vstaja v nemški Afriki,

Berolin, 29. februarja. Dne 25. t. m. je bila blizu Omaruruja 10urna bitka med nemško kolono pod vodstvom majorja Estorffa in Hereroji. Vstajši so imeli tako dobro pozicijo, da jim nemški topovi niso prav nič mogli škodovati. Končno so Nemci naskočili njihov tabor, nakar so se sovražniki naglo umaknili, zapustivši Nemcem 500 glav goveje živine in 2000 drobnice. Nemci imajo 1 častnika mrtvega, 5 pa ranjenih (o moštvu poročilo niti ne govori).

Domače in razne novice.

— **Bonaventura, kje je božji blagoslov?** Menda nikogar ne preganja božja roka tako, kakor škofa Bonaventuro. Kamorkoli se gane, že mu je nesreča za petami, karkoli stori, se završi z nesrečo! Ubogi Tone Bonaventura! Zares smili se nam, da ne uživa nobenega blagoslova božjega! Da bi pripeljal slovenski narod nazaj h Kristus-kralju, zida na prostranem šentvidskem polju svoje zavode. Da bi tega ne bil nikdar storil! Zakaj na te zavode, dasi so baje osnovani v »večjo čast božjo«, očitno ne zre oko božje z dopadanjem, ker bi Kristus-kralj drugače gotovo ne dovolil, da bi škof radi tega podjetja prišel na rob gmotnega propada. Tako pa šiba božja neprestano neusmiljeno tepe ubogega Bonaventuro. Iz gornjegradskega okraja se nam namreč poroča, da je škofu 18. t. m. vzela voda kakih 4000 do 5000 komadov lesa (platanic) in je vrhu tega njegov les še podrl most preko Drete pri Nazarju. Škof je s tem oškodovan kakor zatrjujejo izvedenci, ako se upošteva, da mora na svoje stroške zgraditi podrti most, za najmanj 20.000 do 22.000 kron! Ko je škof o tej nesreči po ovinkih izvedel — die Čenča mu baje ni nič poročal — ga je pa skoro zadela kap in strašno se je jezil na svojega »valpta«, ki je to nesrečo zakrivil, ker je bil baje baš o kritičnem času na ljubavnem potovanju na Dunaju No, ta jeza in žalost njegove preuzvišenosti je lahko umljiva, saj 20.000 kron za škofa niso mačje solze! Pravijo, da name-rava škof prijeti svojega oskrbnika za odškodnino in ga degradirati. Pošlje ga namreč že spomladi kot podoskrbnika na Vrbovec, oskrbnikštvo gornjegradske graščine pa izroči debelemu »vicevogtu« in malemu bodočemu »davkarju« Siglu, ki že delata škofu tri leta tako imenitno graščinske račune, da škof Anton Bonaventura baje niti ne vé, da

je že zdavna faliten in bi moral napovedati — konkurz! Kaj, ko bi se pristojna oblast začela malo bolj interesirati za graščinske račune — saj je škof lesni trgovec — in ga rešila iz vednih denarnih zadreg s tem, da bi ga prisilila napovedati — bankerot?!

— **Besede in dejanja.** Klerikalci imajo vedno najlepše besede — na jeziku — in vse polno moralnih nauk — na polici — sami pa se nikdar teh nauk ne drže in nikdar se ne ravnaajo po svojih besedah. Ali — kaj bi se temu čutili, ko še papeža tako malo spoštujejo, da njegove ukaze mečejo v koš in jih nečejo priobčiti in ko prezirajo papeževa naročila, tudi če jim jih naznani njihov lastni škof. Tako je v zadnjem »Domoljubu« poročal škof, da je papež ukazal kranjskim duhovnikom, naj se varujejo sovražnosti, vsem pa izkazujejo dobrohotnost in ljubezen. Kdo izmed klerikalcev se zmeni za te papeževe besede, za to naročilo in povelje najvišjega cerkvenega poglavarja? Začenši od škofa pa do zadnjega mežnarja — se nihče zanj ne zmeni. Slej ko prej sta strupena sovražnost in skrajna hudobnost najznačilnejši lastnosti naših klerikalcev — o tem se lahko vsak prepriča, kdor gre h kakim političnim pridigi ali vzame v roko kak duhovniški list. In vsakdo lahko glavo zastavi, da ostane tako tudi v prihodnje in da bo med papeževim naročilom in med počenjanjem klerikalcev ravno tak razloček, kakor je bil že do sedaj med počenjanjem te stranke in med kristijanskimi nauki sploh. Klerikalci so vzeli vso krščanstvo v zakup in vendar ni na Slovenskem slabših kristjanov, kakor so ti klerikalci.

— **Dr. Schweitzerjev shod v Šmartnem, pred sodiščem.** Iz Šmartnega pri Litiji se nam piše: Še nismo pozabili afere kurata Ferjančiča z Goč, že imamo nov, temu precej podoben slučaj. Že zopet se je pokazala klerikalna propalost v svoji nagoti. Le še nekaj takih slučajev in odprle se bodo vsa kemu še tako duševno zaostalemu človeku oči, da izprevidi, kar je do sedaj spoznalo vse intilgentno občinstvo, da je klerikalizem gnil, nezdrav in da mu ni nobeno sredstvo prenizko, da bi ga ne uporabil, da opere sebe in svoje ljudi. Vredno je, da stvar nekoliko pojasnimo. Na dr. Schweitzerjevem shodu je napadel naš mežnar Osredkar posestnika M. ga pobil na tla in ga bil na tleh ležečega z nogami in ga lahko telesno poškodoval. Ravno tako sta napadla dva pobalina iz Marijine družbe (sad Marijinih družb!) posestnika Š. z noži. Vsi trije so bili pri sodišču v Litiji obsojeni. Mežnar je krivdo ves čas odločno tajil in se po dr. Schweitzerju proti obsodbi tudi pritožil. Fanta sta kazni prestala. Proti mežnarju sta pričali dve priči in svoje pričevanje tudi s prisego potrdili. Vzklicna obravnava se je vršila v Ljubljani. Sedaj se je pokazala vsa ta banda v pravi luči. Hoteli so se ne samo oprati, ampak tudi poizkušali pričlo, veleglednega moža iz Šmartna, kako z zvijačo

spraviti, da bi bil tožen radi krive prisege. Dobili sta se dve mežnarjevi priči, ki sta prisegli, da pričlo g. R. sploh takrat ni bilo v dvorani. — Na vsak način mora biti na eni strani krivo pričevanje. Kje? V ta namen vršila se je preiskava na licu mesta v Šmartnem. Jasno je bilo, da je krivo pričevanje na klerikalni strani, kajti priseglo je več prič, da so videli, da je mežnar res suval in tudi videlo pričlo g. R. ob istem času res v dvorani. Z napeto nestrpnostjo je vse pričakovalo, kako se stvar izvrši. Kar naenkrat zvemo čujte! — da je mežnar svoj priziv umaknil in tako indirektno obstal krivdo. Priziv je umaknil, kaj se pravi to? Da je ta pobožni hinavski pobijalec imel preiskovalne sodnike in ves sodni dvor za norca. Kaj se mu je zgodilo za to? Potrjena je ista kazni, ki mu je bila prisojena v Litiji. In oni dve mežnarjevi priči, ki sta krivo pričali? Širi se neverjetna govorica, da se jim ne zgodi nič. Upamo, da naredi državno pravdnikštvo tem govoricam konec. Ljudstvo samo je z napetostjo zasledovalo to, in sedaj ko se širi ta neverjetna govorica dela svoje komentarje. In prav pogostoma se čujejo opazke, da prisegajo po krivem ravno tisti ljudje, ki se hvalijo, da so prvi katoličani in najbolj verni in pobožni kristjani. Mežnar je bil še zjutraj pred preiskavo pri izpovedi in pri sv. obhajilu, torej je izrabljaj še celo Najsve-tejše za svoje umazane pobijalske namene. Jeli povedal ta greh pri izpovedi, nam ni znano in če ga je, in dobil zanj odvezo, tudi ne vemo. Kako vpliva to na verski čut prebivalstva, si lahko mislimo. Vsak človek, ki ima le še iskrico poštenja v sebi, se mora s studom obračati od stranke, ki podpira korupcijo in na tak način pere svoje ljudi. In res, ljudstvo že tudi obrača hrbet, kar se lahko opazuje dan za dnevom. Vsak dan pričakujemo v »Slovincu« telegrama, da je šel škof prosit na Dunaj za obsojenega mežnarja. Ena od tistih prič je desna roka faroških prebivalcev in njih glavni zaupnik. Radi tega ima tudi pridevek »ta mal' Bog« — vsa banda pa ne zasluži drugega primka nego — katoliški krivoprisežniki. x.

— **Občinske volitve v Št. Vidu pri Vipavi** se vrše ta teden. Boj bode hud, ker klerikalna stranka deluje z vsemi sredstvi, da spravi na županski stolec razupitega petijotarja A. Uršiča. Upajmo, da zavedni šentvidski volilci ne bodo volili moža, koji se je okoristil s podporami ob znani povodnji v Št. Vidu, koji je za par sto kron prodal svojega lastnega očeta in koji je ubogemu dijaku odjedel štipendij inga s tem potisnil v največjo bedo. Mož, ki je z napravljanjem petjota odjedel dobro ime vipavskemu vinu, pač ne spada na županski sedež. Vsak zaveden Vipavec pa sedaj lahko spozna propalost klerikalne stranke iz tega, ker ona deluje na to, da spravi na površje take može, kakor je Uršič.

— **Kako se lahko spozna klerikalne občinske može?** Neka uradna oseba je prišla v klerikalno občino na Gorenjskem ter vprašala ondotnega liberalnega go-

* **Dvor japonskega cesarja v Tokiu** je z velikanskim zidovjem in globokimi jarki obdan. Toda dvora si ne smemo predstavljati kot kako evropsko palačo, temuč je to cela vrsta pritličnih, samosvojih lesenih hišic, katerih vsaka ima svoj vrtič in svojo verando. Stene in stropi so prevlečeni bogato s svilo in z zlatimi okraski domače umetnosti. V hišice je napeljana tudi električna razsvetljava, pa se le redkokdaj prižiga, ker se boje ognja. Iz tega vzroka tudi ni peči, temuč le zračna kurjava. Najlepša je prestolnica, toda namesto krone je nad prestolom šestnajstperesna, zlata krikantema, ki je na Japonskem državni grb. Krone in žezla ne poznajo ne na Japonskem, pa tudi v Koreji in na Kitajskem ne. Znak cesarskega dostojanstva na Japonskem je sveti meč mikada Ude iz devetega stoletja in sveto ogledalo solčne boginje Tenno, matere prvega japonskega vladarja, kakor mora namreč to verovati vsak Japonec.

* **Izgube v modernih vojnah.** Po dolgem času je rusko-japonska vojna edina, ki se vodi na suhem in na morju, in v nobeni vojni dosedaj ni bilo toliko modernih sredstev na razpologo, kakor v tej. Ali vkljub zboljšanemu orožju ubije le vsaka 590. kroglja, ako se računa povprečno po dosedanjih vojnih vspehih. V nemško francoski vojni je ubila vsaka 400. kroglja, v kitajsko-japonski vojni vsaka 740., in podobni uspehi so bili tudi v burški vojni. V krimski vojni je bilo ubitih 31% Francozov in 22½% Angležev. V nemško francoski vojni je padlo 20% Francozov, v severno-ameriški državljanski vojni jih je padlo le 6%. V južno-afriški vojni je padlo izmed 448.435 Angležev 22.047 (5%), izmed 75.000 Burov pa 4.400 (65%). Ako se vzamejo povprečne izgube v zadnjih 15 velikih vojnah, imeli so zmagovalci 11%, premagani pa 27% padlih. Najmanjši odstotek padlih so imeli premagani pri Sedanu (5%) in pri Kraljevem gradu (7%). V bitki pri Marengi so izgubili premagani Francozi 25% vojaštva, a Avstrijci 30%. Najmanjši izgube kot premagani so imeli Avstrijci pri Solferinu, namreč 14%.

* **Pečene race v zraku.** Nekemu pariškemu listu so sporočili iz Nantesa sledeči čudež: Nedavno je na jezeru Grandlieu razsajala huda burja. Ribiči so seveda hiteli s svojimi čolni k bregu. V tem je udarila strela. Kmalu nato je opazil neki Gareau, da padajo na njegov čoln deloma popolnoma pečene, deloma napol osmojene race. Strela je namreč v zraku zadela jato divjih rac ter jih spekla. Uredništvu niso poslali nobene teh pečenih rac na ogled, ki bi se seveda rado ponášalo s svojo — časniško raco.

* **Najzdravejše mesto** je po časniških zatrdilih mesto Berlin, kjer umrje na leto 16:1 na 1000 duš. V Londonu je to razmerje 18:6. v Parizu in New Yorku 18:4. na Dunaju 19:4, v Rimu pa 21:9. Najneugodnejše je baje v tem pogledu v Petrogradu, kjer umrje 23 izmed 1000 oseb.

* **Gledališče na vodi** je nova ameriška iznajdba. Gledališče je na veliki ladji ter ima prostora za 1000 oseb z ložami in galerijo. Ladja prevozi reke Ohio, Illinois in Misisipi, v skupni dolgoti 2500 milj. Pri vseh večjih naselbinah ali v njih bližini spusti sidra in mostiče, da prihajajo ljudje k večernim predstavam. Igralskega osebja je 40, ki imajo ločene kabine in skupno obedovalnico. Vsi prostori so električno razsvetljeni. Podjetje se imenitno rentuje posebno v delavskih kolonijah ob velikih rudnikih in tovarnah.

Vsaka rodbina
naj bi v svoj prid rabila le

Kathreinerjevo
Kneippovo sladno kavo

kot primes vsakdanji kavni pijači.

Najnižje cene. Največji izbor.

Preobiske. Popravila.

Skrbno izdelovanje

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg.

KAROL REBEK
od c. kr. vlade potrjeni zastopnik
proge 1626-38

„Rdeča zvezda“
Ljubljana, Kolodvorske ulice 41
od južnega kolodvora druga hiša na desno.
Najkrajša, najcenejša in najboljša vožnja

v Ameriko
je na brzoparnikih te linije.
Potniki bodo edino pri meni brezplačno zdravniško preiskani.

Veljavne vozne listke in natančni pouk izseljencem dobi se v moji pisarni:
Kolodvorske ulice št. 41.
Karol Rebek.

Red Star Line

Antwerpen New York

Loterijske srečke.

Dunaj, 27. februarja.	55, 49, 2, 1, 70.
Trst, 20. februarja.	51, 30, 14, 24, 72.
Praga, 24. februarja.	14, 5, 90, 59, 23.
Linc 20. februarja.	74, 63, 32, 60, 31.

„Škrat“

Jedini slovenski humoristično-satirični tednik, ki prinaša izključno (6) **originalne slike!**

Izhaja v Trstu vsako soboto.
Naročnina za vse leto **6 K.**, za ½ leta **3 K.** — Posamezne številke se prodajajo po 10 stotink.
Zahtevajte brezplačno številke na ogled

Zmešane lase

kupuje po najvišjih cenah in plača bolje nego vsaka zunanja firma

Ludovik Businaro
v Ljubljani, Hilšarjeve ulice št. 10.
Nabiralce las opozarjam s tem uljudno na svojo firmo.

Hamburg-Amerika Linie

Največje najstareje parobrodno društvo na svetu.

Njega parobrodje obsega **280** velikanskih parnikov.

v Ameriko zanesljivo v 6 dnevih
direktna, najhitrejša prekomorska vožnja z brzoparniki iz **Hamburga v Novi York** ali pa v **Halifax**.

Brezplačna vsakovrstna pojasnila daje od visoke vlade potrjeni zastopnik:
Hamburg-Amerika Linie
Fr. Seunig v Ljubljani
Dunajska-cesta št. 31 poleg velike mitnice ali šrange.

Stanje hranilnih vlog: **18 milijonov kron.**
Rezervni zaklad: **nad 550.000 kron.**

Mestna hranilnica ljubljanska
na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Posoja se na zemljišča po 4¾% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. 223-2

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje, in sicer po 4½% do 5%.

Semena

lucerne in domače detelje brez predence, ali žide, pravi ribniški fižol, jare rži, repe, pese, korenja za krmo, vsakovrstne mešane trave za mokra, suha in peščena tla, vsa druga poljska in vrtna semena, zanesljivega kalenja iz pravih virov priporoča

trgovina z deželnimi pridelki in špecerijskim blagom

R. & E. ROOSS
Kranj — Gorenjsko.

Ob času kupuje po najvišjih cenah: vse dež. pridelke, kakor tudi smrekove sterže, suhe jed, gobe, gorski mah, krompir i. t. d.

Šunka

s kožo 1 gld. brez kože 95 kr. brez kosti s kožo 1 gld 10 kr. kr., plečeta brez kosti 90 kr., suho meso 78 kr., slanina 82 kr., prešičevi jeziki 1 gld., goveji 1 gld. 20 kr., glavina brez kosti 45 kr. Dunajske salame 80 kr., prave boljše 1 gld., iz šunke 1 gld. 20 kr. Ogrska la sa'lame 1 gld. 70 kr., salame á la ogrske trde 1 gld. 50 kr. kila. Velike klbase po 20 kr. — Pošiljam le dobro blago od 5 kil naprej proti povzetju

Janko Ev. Sirc v Kranju.